



רשות ניירות ערך

מחלקת השקעות

רח' כנפי נשרים 22, ירושלים 9546434

טל': 02-6556565

פקס': 02-6597595

www.isa.gov.il

א' בחשון תשע"ו

14 באוקטובר 2015

חוזר לבעלי רשיון מנהל תיקים

הבהרות בדבר חובות מנהל תיקים בנושא מניעת הלבנת הון ומימון טרור בהתאם לסטנדרטים הבינלאומיים

לכבוד

בעלי רשיון מנהל תיקים

באמצעות כתובות דוא"ל במערכת מגנ"א

ג.א.נ.,

כידוע, מדינת ישראל ממלאת אחר הסטנדרטים הבינלאומיים בנושא איסור הלבנת הון ומימון טרור של ארגון ה-FATF, אשר נקבעו במסמך "The FATF Recommendations - International Standards on Combating Money Laundering and the Financing of Terrorism & Proliferation" (להלן: "המלצות ה-FATF")¹. המלצות ה-FATF הוטמעו בחוק איסור הלבנת הון, התש"ס - 2000 (להלן: "החוק"), בתקנות ובצווים מכוחו, ובפרט בצו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של מנהל תיקים למניעת הלבנת הון ומימון טרור), התשע"א - 2010 (להלן: "הצו") החל על ציבור מנהלי התיקים.

¹ לצפייה במסמך [לחץ כאן](#).

בהתאם להמלצות ה- FATF יש לנקוט גישה מבוססת סיכון (Risk-Based Approach) בהתמודדות עם סיכוני הלבנת הון ומימון טרור. גישה מבוססת סיכון למניעת הלבנת הון ומימון טרור משמעה כי מצופה ממנהל התיקים לזהות, להעריך ולהבין את סיכוני הלבנת הון ומימון הטרור שאליהם הוא נחשף, ולנקוט אמצעים למניעת הלבנת הון ומימון טרור אשר עולים בקנה אחד עם סיכונים אלה על מנת להפחיתם בצורה אפקטיבית.

סעיף 16 לצו קובע כי לצורך מילוי חובותיו לפי הצו על מנהל תיקים לקבוע מדיניות, כלים וניהול סיכונים בנושא איסור הלבנת הון ומימון טרור, לרבות בנושאים של הליך הכרת בעל חשבון ומעקב אחר איומי הלבנת הון ומימון טרור, הנובעים, בין השאר, מטכנולוגיות חדישות, בפרט כאלה המאפשרות ביצוע עסקאות שלא פנים אל פנים.

במדיניות מבוססת סיכון, יכול שיילקח בחשבון גם מתווה הפעילות של מנהל התיקים, אשר מקבל ייפוי כוח מלקוחותיו לפעול בחשבונותיהם בבנק או בחבר הבורסה, ולמעשה הליכי הזיהוי והאימות אותם הוא נוקט טרם פתיחת החשבון המנוהל הינם הליכים הננקטים בנוסף לאלו שנוקטים הבנק או חבר הבורסה לגבי המבקש בעת פתיחת החשבון אצלם, הכל כנדרש בחוק איסור הלבנת הון ובצו.

סגל הרשות מצא לנכון לפרסם הבהרות ודגשים לחובותיו של מנהל התיקים מכוח הצו, תוך יישום ראוי לגישה מבוססת סיכון בהתאם לסטנדרטים הבינלאומיים, הקשורים לנושאים הבאים:

1. חשבונות של לקוחות בסיכון גבוה

1.1. לצורך קיום חובותיו לפי סעיפים 2, 9 ו- 16 לצו נדרש מנהל התיקים לקבוע בנהליו כללים לקביעת מידת הסיכון של הלקוח לעניין איסור הלבנת הון ומימון טרור ולהגדרת חשבונות של לקוחות בסיכון גבוה. לצורך כך על מנהל התיקים להתחשב במאפייני סיכון הקשורים, בין היתר, בסוגי לקוחותיו, סוגי העסקים של לקוחותיו ומקום הפעילות של לקוחותיו.

1.2. להלן יובאו אינדיקציות לחשבונות של לקוחות העלולים להיות בסיכון גבוה. מדובר באינדיקציות בלבד, היינו, אין מניעה כי בסופו של דבר, במסגרת הליך הכרת הלקוח שיבצע מנהל התיקים, לא יסווג הלקוח כלקוח בסיכון, וזאת על אף קיומה של אחת או יותר מן האינדיקציות המפורטות. כמו כן, רשימת האינדיקציות אינה מקיפה את כלל האינדיקציות לסיכון. במסגרת הליכי הזיהוי ואימות והליכי הבקרה המבוצעים לכל לקוח, עלולות להופיע אינדיקציות רבות אחרות לסיכון, הקשורות במאפייניו הייחודיים של הלקוח ובנסיבות השונות. על כן חל קושי לצפות את מכלול האינדיקציות האפשריות, והאינדיקציות המפורטות להלן אינן מהוות רשימה סגורה לעניין זה.

1.2.1 סוגי לקוחות

- i. איש ציבור זר ומקומי (PEP);
- ii. תושב זר/תאגיד זר שאין לו זיקה מוסברת לישראל;
- iii. ארגונים שאינם למטרת רווח (NPO's);
- iv. מבנה בעלות מורכב;
- v. נאמנויות.

1.2.2. סוגי העסקים של הלקוחות

i. עסקים עתירי פעילות במזומן.

1.2.3. מקום פעילותו של הלקוח

i. מדינות בסיכון גבוה להלבנת הון ולמימון טרור או שאינן מיישמות כראוי

את המלצות ה-FATF²;

ii. תאגידים הרשומים במדינות Offshore.

1.2.4. סוגיות שונות נוספות

i. לקוחות שזוהו באמצעים חלופיים, על פי הוראות הצו ;

ii. בקשות יזומות של לקוחות לביצוע הוראות בחשבון המנוהל.

2. בקרה שוטפת להליך הכרת הלקוח

2.1. חובת הכרת הלקוח, קבועה בסעיף 2 לצו בהתאם לסטנדרטים הבינלאומיים, כחובה מבוססת סיכון, לפיה היקף ההליך להכרת הלקוח נגזר מרמת הסיכון של הלקוח, אשר נקבעה על ידי מנהל התיקים בהתאם למדיניות שקבע.

2.2. בהתאם לסעיף 2(ג) לצו, מנהל התיקים יבצע בקרה שוטפת בהתייחס להליך של הכרת הלקוח וזאת באופן שוטף ומתמשך גם לאחר תחילת ההתקשרות, בהתאם לרמת הסיכון של הלקוח להלבנת הון ולמימון טרור, ובפרט כאשר מתעורר חשש להלבנת הון או מימון טרור או כאשר מבוצעת פעולה משמעותית בחשבון ביחס לפעילות השוטפת, כדוגמת: שינוי מורשה חתימה, פטירת שותף בחשבון, משיכה או הפקדה של מזומנים בסכום משמעותי יחסית לחשבון, ומקרים נוספים שיקבע מנהל התיקים בנהליו. מצופה כי בחשבונות של לקוחות בסיכון גבוה תבוצע בקרה מוגברת על הליך הכרת הלקוח³, לרבות באמצעות ביצוע ההליך פעם נוספת ועדכון ההליך בתדירות גבוהה יותר ובהתאם לצורך ולמידת הסיכון.

3. בדיקת נאותות מוגברת (Enhanced Due Diligence)

3.1. בהתקיים אינדיקציות למאפייני סיכון גבוה להלבנת הון ולמימון טרור בחשבון המנוהל מצופה כי מנהל התיקים ינקוט פעולות לבדיקת נאותות מוגברת. להלן דוגמאות אפשריות לבדיקת נאותות מוגברת, והכל לפי מידת הסיכון של הלקוח להלבנת הון או למימון טרור: קבלת מידע נוסף אודות הלקוח וטיב ההתקשרות העסקית, אימות מקור הכספים האמורים להיות מופקדים בחשבון, בדיקות מול מקורות מידע נוספים (כגון חיפוש סיקורים בתקשורת לגבי הלקוח, חיפוש במאגרי מידע, חיפוש מידע נוסף בדבר המטרה והאופי המיועד של החשבון), מטרות הפעילות בחשבון, בירור מקור עושרו והכנסותיו של הלקוח.

3.2. מצופה כי מנהל התיקים ינקוט באמצעים לבירור מערכת היחסים בין הגורמים הקשורים לחשבונות המנוהלים על ידי נאמן (כגון: אפוטרופוס, מפרק, מנהל עיזבון,

² הרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור מפרסמת באופן עיתי את רשימת המדינות בהתאם להמלצות ארגון ה-FATF, לצפייה ניתן לראות באתר הרשות בעמוד –

http://www.isa.gov.il/Consultants_Marketers/Money_Laundering/Guidelines/Pages/default.aspx

³ פירוט בדבר בדיקת נאותות מוגברת ראה בסעיף 3

כונס נכסים, עורך דין, רואה חשבון וכו') לפי מידת הסיכון של הלקוח להלבנת הון ולמימון טרור.

4. הכרת הלקוח כאשר הלקוח שהוא תאגיד

בעת ביצוע הליך הכרת הלקוח ללקוח שהוא תאגיד, נדרש מנהל התיקים להגיע להבנת מבנה השליטה בתאגיד על ידי הכרת שרשרת בעלי השליטה עד היחיד האחרון בשרשרת, במיוחד במקרה שבו בעל השליטה בתאגיד הינו תאגיד אחר⁴.

5. חשבונות ממוספרים

5.1. בחשבונות ממוספרים (חשבונות שזהות בעליהם ידועה למנהל התיקים אולם במקום הפרטים המזהים מופיעים מספרים או שמות קוד בחלק מרישומיו) מצופה כי מנהל התיקים ינקוט פעולות מוגברות להכרת הלקוח.

5.2. זהות הלקוח בחשבון ממוספר תהיה ידועה למספר עובדים שיספיק לצורך ביצוע בדיקה מעמיקה נאותה לזיהוי והכרת הלקוח, וכן למעקב אחר פעולותיו, לצורך איתור פעילות בלתי רגילה.

5.3. יובהר, כי חשבונות ממוספרים לא ישמשו להסתרת זהות הלקוח ממערכת הציות והביקורת או מרשויות הפיקוח והאכיפה.

6. תשומת לב מיוחדת למדינות בסיכון

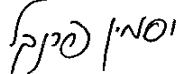
המלצות ה-FATF קובעות כי יש לתת תשומת לב מיוחדת למדינות בסיכון, ובפרט יש לבחון את הרקע והמטרה של פעולה חסרת הגיון כלכלי או עסקי המבוצעת על ידי אדם, ישות משפטית או גוף פיננסי הנמצאים במדינות בסיכון. מנהל התיקים נדרש ליישם הליכי זיהוי ואימות מוגברים ביחס להתקשרות עם אדם, ישות משפטית וגוף פיננסי ממדינות שארגון ה-FATF פרסם לגביהן הסתייגות בנוגע לעמידתן בהמלצות ה-FATF בנושא איסור הלבנת הון ומימון טרור⁵. על הליכי הזיהוי והאימות המוגברים שיינקטו להיות אפקטיביים ופרופורציונליים למידת הסיכון שזוהה.

סגל הרשות עומד לרשותכם בכל שאלה והבהרה.

בברכה,

יסמין פרנקל, עו"ד

עוזרת ליועצת המשפטית



⁴ עמדה זו פורסמה באתר הרשות ביחס להצהרת הלקוח על בעל שליטה בתאגיד בשו"ת מס' 2.14.3. לצפייה לחץ כאן.
⁵ רשות איסור הלבנת הון מפרסמת באופן עיתי את רשימת המדינות בהתאם להמלצות ארגון ה-FATF, לצפייה ניתן לראות באתר הרשות בעמוד –

http://www.isa.gov.il/Consultants_Marketers/Money_Laundering/Guidelines/Pages/default.aspx